

Erik Kerševan
Vilko Androjna

Upravno procesno pravo

Upravni postopek in upravni spor

2., spremenjena in dopolnjena izdaja

LEXPERA®

GV
ZALOŽBA

Ljubljana 2018

Predgovor

Ob pripravi druge izdaje knjige *Upravno procesno pravo* se je vsebina dela, ki ga je začel pokojni dr. Vilko Androjna in je izhajalo z različnimi spremembami in dopolnitvami pod naslovom *Upravni postopek in upravni spor*, z razvojem upravnega prava ter s tem upravne in sodne prakse vse bolj nadgrajevala. Kot sem poudaril že v predgovoru k prvi izdaji, ostaja kot dejstvo nespremenjeno, da je delo dr. Androjne slovelo zaradi kakovosti in praktične uporabnosti, zato bi bila nepopravljiva škoda, če bi utonilo v pozabo, kar je potrdila tudi razširjenost uporabe prve izdaje tega dela tako ob študiju kot v nadaljnji praksi.

Upravno pravo in upravno procesno pravo sta v desetih letih od prve posodobljene izdaje pridobila tako obseg kot tudi pomen. Danes se ob širini uporabe tega pravnega področja že nadomešča relativni zaostanek, povezan z značilostmi prejšnje ureditve. Z ustavno ureditvijo Republike Slovenije ter prakso njenih upravnih organov in sodišč se – tako kot v drugih sodobnih evropskih državah – upravnopravo področje kaže kot najbolj dinamično, pa tudi v marsičem izjemno zahtevno. Tudi z vidika prakse najvišjih sodišč je mogoče ugotoviti, da se prepletajo ustavnopravni, upravnopravni ter prekrivajoči se evropski vidiki, načela in rešitve. To delo sicer skuša podati odgovore na navedene izzive, vendar pri tem ne želi postati preveč kazuistično in zamegliti splošne rešitve s pretirano vrsto izjem oziroma praktičnih dilem. Prav zato je še naprej ostalo v približno enakem obsegu kot v prejšnji izdaji, nadomeščeno in postodobljeno pa predvsem tam, kjer sta se dopolnjevali splošna, sistemska teorija in praksa.

V tej izdaji je razvoj sodne prakse v Republiki Sloveniji omogočil, da sem sklicevanje na prakso sodišč iz prejšnje ureditve večinoma opustil in jo nadomestil z novejšo. V besedilu se občasno pojavijo tudi posamezni primeri iz starejše zakonodaje, ki ni več veljavna, vendar odlično osvetljuje pravno vprašanje, ki ga je treba razrešiti, zato se mi je tudi v tej izdaji zdelo nepotrebno, da jih posodobim in zamenjam s sicer novejšimi, vendar manj ilustrativnimi primeri.

Knjiga v delu o upravnem sporu vključuje tudi rešitve, ki so bile z zakonsko novelo na začetku leta 2017 že sprejete, vendar bodo stopile v veljavo šele ob koncu leta. Ker je prav to prehodno obdobje tisto, ki s pripravo tako strank kot samih sodišč na nove zakonske rešitve zahteva čimprejše usmeritve in pojasnitev odprtih dilem, sem prav to poskusil vključiti v dopolnjeno izdajo. Pri tem se kljub svojemu položaju vrhovnega sodnika moram opreti na svojo avtorsko svobodo, saj bo potrditev mojih razmišljanj še odvisna od nadaljnjega razvoja.

Ljubljana, 20. 3. 2017

dr. Erik Kerševan

Predgovor

k izdaji knjige

Upravni postopek in upravni spor iz leta 1983

Prva izdaja knjige, ki je nosila naslov Splošni upravni postopek, je izšla leta 1964. Pri tej izdaji je sodeloval kot avtor določenih poglavij še Martin Žalik, predsednik oddelka za upravne spore Vrhovnega sodišča SR Slovenije, zajemala pa je knjiga v glavnem zapis predavanj, ki sta jih imela avtorja knjige pri predmetu »upravni postopek« na zavarovalnem oddelku Ekonomske fakultete v Ljubljani oziroma na Višji upravni šoli v Ljubljani. Namen knjige je bil, da na sistematičen način obrazloži posamezne pravne institucije in pojme upravnega postopka ter pojasni posamezna sporna vprašanja s sodno prakso. Zato knjiga ni predstavljala sistema upravnega postopka, temveč glede na učni program v navedenih šolah prej razlago zakona o splošnem upravnem postopku. Pri tem načinu obdelave gradiva je imela knjiga nujno določene hibe in pomanjkljivosti, ki se jim ni bilo mogoče izogniti, če naj bi bila knjiga po eni strani učni pripomoček pri študiju upravnega postopka in pripravi študentov na izpite iz navedenega predmeta in delavcev z višjo in visoko strokovno izobrazbo na strokovne izpite, po drugi strani pa imela glede na priporočilo Republiškega sekretariata za pravosodje in upravo št. 132-10/ 69 z dne 6. 6. 1969 še praktičen pomen pri nudenju pomoči tistim, ki odločajo ali opravljajo posamezna dejanja v upravnem postopku.

Leta 1966 je izšla druga izdaja knjige, njej pa je leta 1968 sledila že tretja izdaja. Ta izdaja je bila bistveno spopolnjena in razširjena z materijo upravnega spora; naslov te izdaje je bil zato spremenjen v Splošni upravni postopek in upravni spor. Pod tem naslovom je izšla leta 1971 še četrta izdaja knjige, pri kateri pa Martin Žalik zaradi smrti ni več sodeloval; tej izdaji je leta 1977 sledila peta, dopolnjena in predelana izdaja knjige z naslovom Upravni postopek in upravni spor. Ob tej izdaji je Republiški sekretariat za pravosodje, organizacijo uprave in proračun z razpisom št. 030-3/76 z dne 31. 8. 1977, ki ga je naslovil na občinske in republiške upravne organe, ponovil že prej dano priporočilo, leta 1980 pa knjigo vključil v literaturo za program strokovnih izpitov za kandidate z višjo in visoko izobrazbo.

Pričujoča izdaja, šesta po vrsti ter na novo predelana in vsebinsko bistveno dopolnjena, vsebuje poleg materije upravnega postopka in upravnega spora

še obširno literaturo s področja te materije vključno s strokovnimi članki in razpravami, objavljenimi v jugoslovanskih pravnih revijah, zbornikih, biltenih in drugih časopisih.

Vse izdaje knjige je založil Časopisni zavod Uradni list SR Slovenije v Ljubljani.

Ljubljana, 10. decembra 1983

dr. Vilko Androjna

Kazalo

Seznam kratic	19
----------------------------	----

UPRAVNI POSTOPEK

Prvi del SPLOŠNA PRAVILA	25
---	----

I. poglavje

UPRAVNI POSTOPEK	25
-------------------------------	----

1. Uvod	25
2. Splošni in posebni upravni postopek	28
3. Podrejena uporaba pravil splošnega upravnega postopka	31
4. Razvoj splošnega upravnega postopka v Republiki Sloveniji	32

II. poglavje

ORGANI, KI VODIJO POSTOPEK	36
---	----

1. Pomen izraza »organ«	36
2. Upravni organi in drugi državni organi	37
3. Nosilci javnih pooblastil	38
4. Kdaj morajo upravni organi in drugi državni organi postopati po Zakonu o splošnem upravnem postopku	38
4.1. Odločanje o pravici, obveznosti ali pravni koristi	39
4.2. Področje upravnega prava	43
4.3. Zakonska določitev upravnih zadev	46
4.4. Posledice odločitve v upravni zadevi	47
4.5. Delovanje organov, pri katerem se ne uporablja upravni postopek	52
5. Kdaj morajo subjekti, ki niso organi v smislu zakona, postopati po Zakonu o splošnem upravnem postopku	55

III. poglavje

TEMELJNA NAČELA	62
1. Načelo zakonitosti	65
2. Varstvo pravic strank in varstvo javnih koristi	77
2.1. Varstvo pravic strank	77
2.2. Varstvo javnega interesa	79
3. Pomoč neuki stranki	83
4. Načelo materialne resnice	84
5. Načelo zaslišanja stranke	88
6. Načelo proste presoje dokazov	92
7. Dolžnost govoriti resnico in poštena uporaba pravic	96
8. Načelo samostojnosti pri odločanju	97
9. Pravica pritožbe	102
10. Načelo ekonomičnosti postopka	105

IV. poglavje

PRISTOJNOST	107
1. Stvarna pristojnost	109
2. Krajevna pristojnost	112
3. Sprememba pristojnosti med postopkom	114
4. Prisilni značaj določb o pristojnosti	115
5. Stranke z diplomatsko imuniteto	116
6. Prostorska omejitev pristojnosti	117
7. Spor o pristojnosti	117
8. Uradna oseba, pooblaščenca za postopek in odločanje	121
9. Izločitev uradne osebe	126
10. Pravna pomoč	129

V. poglavje

STRANKA IN NJENO ZASTOPANJE	132
1. Stranka	132
2. Stranski udeleženec	135
3. Vstop osebe v upravni postopek	137
4. Lastnosti stranke in stranskega udeleženca	141
5. Drugi udeleženci v postopku	145

6. Zakoniti zastopnik	147
7. Začasni zastopnik	150
8. Skupni predstavnik	151
9. Pooblaščenec	152
10. Pravni položaj zastopnikov, predstavnikov in pooblaščenec v postopku	157
11. Strokovni pomočnik.	157
12. Uporaba jezika in pisave v postopku	158
VI. poglavje	
KOMUNICIRANJE MED ORGANI IN STRANKAMI	161
1. Vloge	161
2. Vabila.	172
3. Zapisnik	176
4. Zaznamek	180
5. Pregled dokumentov, obvestila o poteku postopka in dostop do informacij javnega značaja	181
VII. poglavje	
VROČANJE	183
1. Čas in kraj vročitve	184
2. Način vročitve	185
3. Osebno vročanje	186
4. Posebni primeri vročitev	188
5. Odklonitev sprejema	192
6. Sprememba naslova	193
7. Vročilnica	194
8. Pomote pri vročitvi	195
VIII. poglavje	
ROKI.	196
IX. poglavje	
VRNITEV V PREJŠNJE STANJE	201
X. poglavje	
VZDRŽEVANJE REDA	208

XI. poglavje	
STROŠKI POSTOPKA	210
1. Stroški organa	210
2. Stroški stranke	212
3. Zavarovanje posebnih stroškov organa	214
4. Odločanje o stroških postopka	214
5. Oprostitev plačila stroškov postopka	216
6. Upravne takse	218
Drugi del	
POSTOPEK NA PRVI STOPNJI	221
XII. poglavje	
ZAČETEK POSTOPKA IN ZAHTEVKI STRANK	223
1. Začetek postopka	223
2. Združitev zadev v en postopek	230
3. Sprememba zahtevka	232
4. Umik zahteve	234
5. Poravnava	238
XIII. poglavje	
POSTOPEK DO IZDAJE ODLOČBE	243
1. Ugotovitveni postopek	243
1.1. Splošna načela ugotovitvenega postopka	244
1.2. Skrajšani ugotovitveni postopek	251
1.3. Poseben ugotovitveni postopek	254
1.4. Predhodno vprašanje in identično dejansko stanje	257
1.5. Prekinitev postopka	262
1.6. Ustna obravnava	264
2. Dokazovanje	270
2.1. Splošna načela dokazovanja	270
2.2. Dokazna sredstva (dokazila)	275
2.2.1. Listine	275
2.2.2. Upravna overitev lastnoročnih podpisov, prepisov in kopij	282
2.2.3. Potrdila	284
2.2.4. Priče	287

2.2.5.	Izjava stranke	294
2.2.6.	Izvedenci	295
2.2.7.	Ogled	300
2.2.8.	Druga dokazna sredstva	301
2.3.	Zavarovanje dokazov	302
XIV. poglavje		
	ODLOČBA	304
1.	Pojem odločbe in vrste odločb.	304
1.1.	Odločba, izdana po uradni dolžnosti, in odločba, izdana na zahtevo stranke	307
1.2.	Pozitivna in negativna odločba	308
1.3.	Konstitutivna in deklarativna odločba ter zavezovalna, oblikovalna in ugotovitvena odločba	309
1.4.	Pravno vezana odločba in odločba, izdana po prostem preudarku	312
1.5.	Odločba, ki jo izda posamezni organ, in zbirna odločba	313
1.6.	Pisna in ustna odločba	317
1.7.	Individualna, skupna in generalna odločba.	319
1.8.	Popolna, delna in dopolnilna odločba.	321
1.9.	Začasna odločba in odločba z veljavnostjo za določen čas.	323
1.10.	Izpodbojna in nična odločba.	324
2.	Način izdaje odločbe	326
3.	Oblika in sestavni deli odločbe	328
4.	Rok za odločbo	340
5.	Popravljanje pomot v odločbi	341
XV. poglavje		
	SKLEP	343
XVI. poglavje		
	KONEC POSTOPKA NA PRVI STOPNJI	346
1.	Dokončnost, pravnomočnost in izvršljivost odločbe	347
2.	Dokončnost, pravnomočnost in izvršljivost sklepa	358

Tretji del	
PRAVNA SREDSTVA	361
XVII. poglavje	
PRITOŽBA	368
1. Dovoljenost pritožbe	368
2. Osebe, upravičene do pritožbe.	370
3. Rok za pritožbo	374
4. Vsebina in oblika pritožbe.	377
5. Vložitev pritožbe	379
6. Pravni učinek pritožbenega roka in vložene pritožbe	380
7. Delo organa prve stopnje v zvezi s pritožbo	382
8. Organ druge stopnje, pristojen za odločanje o pritožbi	388
9. Odločanje organa druge stopnje o pritožbi	391
9.1. Formalnopravni (procesni) razlogi za odpravo odločbe	397
9.2. Materialnopravni razlogi za odpravo odločbe	405
9.3. Odklonitev uporabe materialnega predpisa	408
9.4. Sprememba odločbe prve stopnje v korist in škodo pritožnika .	409
10. Odločba o pritožbi	412
11. Pravni učinek sklepa o zavrženju pritožbe in odločbe o pritožbi	414
12. Pritožba, če odločba prve stopnje ni bila izdana	417
13. Pritožba zoper sklep.	420
14. Umik pritožbe in umik zahteve v pritožbenem postopku	422
XVIII. poglavje	
REVIZIJA	424
XIX. poglavje	
UGOVOR	426
XX. poglavje	
OBNOVA POSTOPKA	428
1. Razlogi za obnovo postopka	431
2. Začetek obnove postopka.	439
3. Odločanje o obnovi postopka	443
XXI. poglavje	
SPREMEMBA IN ODPRAVA DOKONČNE ODLOČBE V ZVEZI Z UPRAVNIM SPOROM	453

XXII. poglavje	
ODPRAVA IN RAZVELJAVITEV ODLOČBE PO NADZORSTVENI PRAVICI	455
XXIII. poglavje	
IZREDNA RAZVELJAVITEV ODLOČBE	462
XXIV. poglavje	
NIČNOST ODLOČBE	464
XXV. poglavje	
SPREMEMBA DOKONČNE ODLOČBE NA PODLAGI ODLOČBE USTAVNEGA SODIŠČA	469
XXVI. poglavje	
PRAVNE POSLEDICE ODPRAVE, NIČNOSTI, RAZVELJAVITVE IN SPREMEMBE ODLOČBE	472
Četrto del	
IZVRŠBA	475
XXVII. poglavje	
IZVRŠILNI POSTOPEK	477
1. Izvršilni naslov	477
2. Načela izvršilnega postopka	478
3. Upravna in sodna izvršba	480
4. Upravna izvršba	481
5. Izvršba za nedelarne obveznosti	489
XXVIII. poglavje	
IZVRŠBA V ZAVAROVANJE	492
1. Izvršba v zavarovanje predčasne izpolnitve obveznosti	492
2. Začasno zavarovanje izpolnitve bodoče obveznosti	493
XXIX. poglavje	
NADZOR NAD IZVAJANJEM ZAKONA O SPLOŠNEM UPRAVNEM POSTOPKU IN POSEBNIM UPRAVNIM POSTOPKOM	496

UPRAVNI SPOR

I. poglavje	
POJEM IN PREDMET UPRAVNEGA SPORA	501
1. Pojem upravnega spora	501
1.1. Temelji ureditve upravnega spora v Evropski konvenciji o človekovih pravicah in v pravu Evropske unije	508
1.2. Vpliv Evropske konvencije o človekovih pravicah na ureditev upravnega spora	510
1.3. Vpliv prava Evropske unije na ureditev upravnega spora	511
2. Predmet upravnega spora.	515
2.1. Opredelitev predmeta upravnega spora po Zakonu o upravnem sporu	518
2.1.1. Upravni akti	519
2.1.2. Drugi akti, ki se lahko izpodbijajo v upravnem sporu	522
2.1.3. Dokončnost upravnega akta.	524
2.2. Drugi primeri odločanja v upravnem sporu	525
2.3. Upravne zadeve, v katerih ni mogoč upravni spor	526
3. Vrste upravnega spora glede na pooblastila sodišča	526
II. poglavje	
STRANKE V UPRAVNEM SPORU	532
1. Tožnik v upravnem sporu	533
1.1. Stranka kot tožnik	534
1.2. Oseba, ki v postopku izdaje upravnega akta ni sodelovala.	536
1.3. Zastopnik javnega interesa kot tožnik.	537
2. Tožena stranka v upravnem sporu	538
3. Prizadeta oseba kot stranka v upravnem sporu	539
III. poglavje	
PRISTOJNOST ZA ODLOČANJE V UPRAVNIH SPORIH	541
IV. poglavje	
POSTOPEK V UPRAVNIH SPORIH	544
1. Splošna pravila postopka.	544
2. Roki in vrnitev v prejšnje stanje	546
3. Stroški postopka	547
4. Tožba	548

4.1.	Rok za vložitev tožbe	550
4.2.	Način vložitve tožbe	551
4.3.	Vsebina tožbe	552
4.4.	Umik tožbe	556
5.	Vpliv tožbe na izvršitev upravnega akta in začasna odredba	556
6.	Sprožitev upravnega spora zaradi molka organa	561
7.	Sprememba in odprava upravnega akta med upravnim sporom	563
8.	Predhodni postopek po tožbi	565
9.	Postopek s tožbo	569
10.	Odločanje o upravnem sporu	570
11.	Vzorčni postopek	574
12.	Pripravljalni postopek in predhodno vprašanje	575
12.1.	Predhodna odločba Sodišča Evropske unije	576
12.2.	Diskrecija in dolžnost postaviti predhodno vprašanje.	578
12.3.	Odločanje o predhodnem vprašanju	580
13.	Glavna obravnava in seja	580
14.	Odločba	586
14.1.	Zavrnitev tožbe	587
14.2.	Odprava upravnega akta in njene posledice	588
14.3.	Ugotovitev nezakonnosti odločbe in njene posledice	594
14.4.	Spor polne jurisdikcije	594
14.5.	Odločanje o akcesornih zahtevkih	597
14.6.	Odločanje o ničnosti akta	597
14.7.	Odločanje v primeru molka organa	597
15.	Objava in vročitev sodnih odločb	599
16.	Sestavni deli pisnih sodnih odločb	599
V. poglavje		
	PRAVNA SREDSTVA	601
1.	Pritožba	603
2.	Revizija	610
3.	Obnova postopka	621
VI. poglavje		
	OBVEZNOST SODB, IZDANIH V UPRAVNEM SPORU	626

VII. poglavje	
UPRAVNOVNOSODNO VARSTVO Z USTAVO ZAJAMČENIH ČLOVEKOVIH PRAVIC IN TEMELJNIH SVOBOŠČIN	631
1. Upravnosodno varstvo z Ustavo zajamčenih človekovih pravic in temeljnih svoboščin, kršenih z dokončnim posamičnim aktom	631
2. Sodno varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin, kršenih z dejanjem organa	638
VIII. poglavje	
IZVRŠBA	643
IX. poglavje	
UPORABA POSTOPKA V UPRAVNEM SPORU PO SPREJEMU NOVELE ZAKONA O PRAVDNEM POSTOPKU (ZPP-E)	645
The Slovenian Administrative Procedural Law (Summary)	647
Literatura	663
Imensko kazalo	701
Stvarno kazalo	703